

ענג שבת

בס"ד

פרשת: אחרי - פסח - קדושים

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

עלון מס' 15 (1113) (שנה עשרים ושמונה)

לקוראי "ענג שבת" ולכל בית ישראל ברכת חג שמח ופסח כשר!

מועדי השבת אחרי שבת הגדול
ער"ש מוצ"ש

י-ם	18.30	19.43
ת"א	18.45	19.46
ח'פ"ה	18.37	19.46
ב"ש	18.47	19.45
אילת	18.42	19.43

זמני היום והלימודים היומיים:

מסבת אחרי - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.41 - 4.33
זמן הנחת תפילין	5.11 - 5.03
הנץ החמה (מישור)	6.16 - 6.09
הנץ החמה (הנראה)	6.20 - 6.13
ס"ז ק"ש מג"א	8.42 - 8.37
חצות היום	12.42 - 12.40
מנחה גדולה	13.14 - 13.13
שקיעת החמה	19.08 - 19.12
צאת הכוכבים ב'	19.58 - 20.02

מועדי חג הפסח
ער"ח מוצ"ח

י-ם	18.33	19.46
ת"א	18.47	19.48
ח'פ"ה	18.39	19.48
ב"ש	18.49	19.48
אילת	18.42	19.46

מועדי השבת חול המועד פסח
ער"ש מוצ"ש

י-ם	18.34	19.49
ת"א	18.50	19.51
ח'פ"ה	18.42	19.51
ב"ש	18.51	19.50
אילת	18.44	19.48

זמני היום והלימודים היומיים:

מסבת חול המועד - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.31 - 4.23
זמן הנחת תפילין	5.01 - 4.53
הנץ החמה (מישור)	6.08 - 6.02
הנץ החמה (הנראה)	6.12 - 6.06
ס"ז ק"ש מג"א	8.36 - 8.31
חצות היום	12.40 - 12.39
מנחה גדולה	13.13 - 13.12
שקיעת החמה	19.12 - 19.17
צאת הכוכבים ב'	20.02 - 20.07

דף יומי: ביצה כ - כו

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.

לדוגמא: "זמן שקיעה מחר בטבריה"

את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il

ובס' באתר מדרשת בקטגוריית עלוני שבת "בימדיע יהודי" www.noreshet.co.il

יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן
כתובת: רח' בלוד 3, ת"א
טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
דוא"ל: smulad@netvision.net.il
דפוס: אקסטרה פרינט 50-54-50-1700

חג הפסח - חג המצות - חג המצוות

ישנן שתי סיבות עיקריות מדוע החג נקרא חג הפסח:
א. על שם הסיפור ביציאת מצרים שבו אנו משבחים את הקב"ה על כל הטובה שעשה ועושה לנו ואזי **הפה סח** ומספר על ניסי ה' שלא תמו.
ב. "קרנן הפסח" שהיה נקרב ונאכל לבלי הסדר ועליו היו מספרים את ניסי ה'. את ענינו של קרנן הפסח אנו מזכירים כל יום בתפילה בפרק "איזהו מקומן של זבחים", הנאמר לפני פסוקי דזמרה: "הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים... **הפסח אינו נאכל** אלא...". מדוע נאמרת המשנה בדרך השלילה ובדרך מסורבלת: "אינו נאכל אלא...". הרי יותר מתאים להזכיר זאת בלשון חיובית: "הפסח נאכל וכו'".
מסביר הגר"א: יש לקרוא את כל מעשה הזבח ואם נצרף את אותם דברים של זבח הפסח נמצא כי: "הפסח אינו נאכל אלא בלילה. ואינו נאכל אלא עד חצות. ואינו נאכל אלא למנוייו. ואינו נאכל אלא צלי". ראשי התיבות של "חצות" "מנוייו" ו"צלי" הם אותיות "**חמ"ץ**". ללמדנו כי הפסח נקרב בזמן שהוא משומר מהחמץ. החמץ מסמל את ה"השאר שבעיסה" - את היצר הרע.

צריך להבין מדוע חמץ הוא כל-כך שלילי. הלחם הוא טעים מאד, והוא טעים במיוחד מיד אחרי אפיתו בעודו חם. ככל שמתרחקים מרגע האפיה הופך הלחם פחות ופחות טעים עד כי אינו ניתן לאכילה ומתעפש וצריכים לזרוק. לעומתו, המצה אינה מתקלקלת כלל.
כך גם היצר הרע, בתחילה הוא קורץ לאדם אך ככל שמרחקים ממעשה העבירה הרי שהמצפון מציק לנו יותר ויותר.
לעומתו המצה - מצוה נכון קשה היא לעיקול אך נשארת להרבה זמן, כך המצוה, אנו אף פעם לא מצטערים על עשייתה.
בין הדברים שהמשנה בפרק איזהו מקומן קובעת את העובדה כי הפסח "אינו נאכל אלא צלי". זהו הקרנן היחיד שהתורה "מתערבת בצלחת" וקובעת איך לאוכלו, מה שאין כן בשאר הקרבנות.

ישנן כמה וכמה סיבות חשובות לכך - נזכיר שתיים:
א. נאמר "ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים", הרי השה הוא האליל של מצרים, ועם ישראל בעשור לחודש מושך אותו שנאמר: "משכו וקחו לכם". רואה המצרי בלב שבור איך העבד של אתמול, היהודי, מושך את אלוהיו וקושר אותו לכרעי המיטה - השפלה שאין כמוה, ולשאלתו עונה היהודי אנו עומדים לשחוט אותו עוד ארבעה ימים. כמובן שהמצרי מסתגר לו בתוך הבית כדי לא לראות עד כדי כך מה שעושים לאליל שלו. אך כל זה לא עוזר, כי כאשר עושים את השה צלי, הרי ריחו מתפשט לכל הסביבה, כך שהמצרי הספון לו בתוך ביתו, חדר בתוך חדר, הוא נאלץ בכל זאת לנשום את ריחו של אלילו.

ב. הצליה דרכה לגבש ולאחד את חלקי הבשר, לעומת הבישול שדרכו, תוך כדי רתיחת המים, לפרק את הבשר. המגמה בקרבן כי העצמות ישארו שלמות, שיהיה ניכר כי הן עצמות שה, ולא תרנגול הודו גדול.
יפה אמרנו. כי לפי זה גם מובן מדוע נאסר לשבור עצמות בקרבן - "ועצם לא תשברו בו", כדי להשאיר את עצמות השה שלמות, ולהראות למצרים מה סופו של האליל ומה נשאר מהאליל שלהם.
העצמות נשארות שלמות ומאוחדות ויש בכך רמז וסימן לחשיבות אחדותו של עם ישראל.

שנזכה לראות במהרה את ההבטחה "ונשגב ה' לבדו ביום ההוא".
הרב **ישעיהו מייטליס**, רב העיר נהריה וראש ישיבת נהרדעא.

<p>העלון מוקדש לזכר ולע"נ ר' אביגדור בן יעקב שמשון גנץ ז"ל, נפטר ב-י"ב בניסן תשס"ו. יהי זכרו ברוך!</p>	<p>העלון מוקדש לזכר ולע"נ אלטר טוביה בן אייזיק הרש ביסטריצ'ו ז"ל, נפטר ב-כ"ה בניסן תשס"ג. יהי זכרו ברוך!</p>
--	--

מאז 1890

כהנ'ס

אלכוהול 40%
הכי טבעי שיש

להזמנות חייגו: 03-5444922

cohens1890@gmail.com

בס"ד

מפעל תפילין

יצור בחי תפילין

גסות מהודרות בכל הנוסחאות

במקום עורכים בדיקת מחשב למזוזות, פרשיות וכו'.

לפניה, להתייעצות ולהזמנה: 09-8870673

יריד עולם היהדות

תצוגה לציבור הרחב לבתי כנסת וישיבות

אולמי קונקורד, מצדה - כנרת 3, בני ברק (מאתורי מנחם מנחם והמסעדה היהודית)

י"ב-י"ג אייר תשע"ד (12-13 מאי 2014) בשעות 16:00 - 23:00

לצפייה בתמונות מהירידים הקודמים באתר: www.daf-yisroel.com

דפי שופר 03-9678555

התערוכה המקצועית לצרכנות דתית של דפי שופר

ריהוט לבתי כנסת • ויטראז'ים • פרוכות • תיקי ס"ת • לוחות דיגיטליים • תשמשים קדושה • סת"ם • ספרים • טבע ובריאות • פטנטים בהלכה וטכנולוגיה

לגבאים הנרשמים מראש במייל sfr@bezeqint.net כרטיסים ומתנות יקרי ערך בהגרלה מעיל לס"ת • רימונים ואצבע • תז. לס"ת • כספת לגבאי • שעון זמנים • ס"ת גדול לילדים • 12 מפסקודש • סטנדרים שולחניים • כרטיסות לשבת • חומשים • מחזורים • ערכות הדר 4 המינים

לזכר הנוכח בליוז'נה

כנסת חומש

נאו"ת דש"א נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתות עיון ושבת התן

<p>שבת הגדול בפנת האחרתה המפואר בית נון - ירושלים</p> <p>נמשכת ההרשמה לשבת הגדול י"א-י"ב ניסן תשע"ד (11-12/4/14)</p> <p>שני מניינים, הכשר מהדרין מיוחד, (הערה: בית האחרתה כשר לפסח ויש להמנע מלהכניס חמץ)</p> <p>מתח חדרים אחרונים לשני לילות ראשונים - פסח</p>	<p>פסח בפנת האחרתה המשופן ברמות שפירא - בית מאיר</p> <p>ט"ז-כ"א ניסן תשע"ד (16-21/4/14)</p> <p>חמישה לילות או חלקם</p> <p>הכשר מהדרין, שרויה ללא קטניות, מצה שמורה, שיעורים והרצאות, בריכה בחוה"מ, טיולים, סירים ופעילות לילדים במהלך החג.</p> <p>חמישה לילות אחרונים - בבית האחרתה "מכבים" ובשביעי של פסח במלון "עדן" בטבריה</p>	<p>שבועות בפנת האחרתה המשופן ברמות שפירא - בית מאיר</p> <p>החלה ההרשמה לחג השבועות ה'ו-י' סיון תשע"ד (3-6/6/14)</p> <p>חדרים מאובזרים, שני מניינים, פנסיון מלא, הפוך ארוחות, שיעורים, הרצאות ופעילויות לילדים. ותיקון ליל-שבועות.</p> <p>מחירי מבצע: 1,200 ₪ לזוג לנרשמים עד 30.4.14 1,300 ₪ לזוג לנרשמים עד 31.5.14</p> <p>שיכון החדרים לפי סדר ההרשמה</p>
---	--	--

שיכון חדרים לפי סדר ההרשמה | מחירים אטרקטיביים | אפשרות לפסח 7 לילות במבחר בתי מלון יוקרתיים (****)

לפרטים והרשמה: שמתון נייד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

מועדי שביעי של פסח		מועדי השבת קדושים	
ער"ח מוצ"ח	יום	ער"ש מוצ"ש	יום
19.50 – 18.36	יום א'	19.54 – 18.39	יום ב'
19.53 – 18.51	יום ב'	19.57 – 18.55	יום ג'
19.53 – 18.43	יום ג'	19.57 – 18.47	יום ד'
19.52 – 18.53	יום ד'	19.56 – 18.56	יום ה'
19.50 – 18.46	יום ה'	19.54 – 18.49	יום ו'

זמני היום והלימודים היומים:
(משבת קדושים – יום ר') (אופק ת"א)

עלות השחר	4.14 – 4.22	חצות היום	12.38 – 12.39
זמן הנחת תפילין	4.44 – 4.52	מנחה גדולה	13.12 – 13.12
הנץ החמה (מישור)	5.55 – 6.01	שקיעת החמה	19.22 – 19.22
הנץ החמה (הרמה)	5.59 – 6.05	צאת הכוכבים ב'	20.12 – 20.07
ס"ז ק"ש מג"א	8.26 – 8.30	דף יומי: ביצה כז – לג	

דיני השבוע ומנהיגו

שבת הגדול פרשת אחרי מות ההפטרה: "וערבה לה' מנחת יהודה" (מלאכי ג, ד). אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אין אומרים "צדקתך".

המנהג הרווח בשבת זו הוא שרב הקהילה דורש לפני הקהל מהלכות הפסח, יש נהגים, בעיקר בקהילות האשכנזים לקרוא חלק מההגדה של פסח – עד המילים "לכפר על כל עוונותינו"; והביאו האחרונים עם לכך – שנס יציאת מצרים החל כבר בשבת שלפני היציאה (ראה בטור). יש שהסבירו כי הקריאה מהווה הכנה לליל הסדר. משבת זו מפסיקים האשכנזים לומר את המזמור "ברכי נפשי" במנחה. במוצ"ש אין אומרים "ויהי נעם".

יום ראשון בערב, מיד אחרי תפילת ערבית בודקין את החמץ לאור נר שעה יחודי (לא אבוקה), בכל מקום שיש חשש ואפשר למצוא חמץ, כולל בכיסי הבגדים. קודם הבדיקה מברכים "על ביעור חמץ". אין לדבר בין ברכה לבדיקה. אם דיבר שלא מעניין הבדיקה חוזר ומברך. אם שח באמצע הבדיקה לא צריך לחזור ולברך. בברכה אחת ניתן לבדוק כמה בתים, ראוי שלא ישוח בניהם.

בברכה על בעור חמץ יכוון על: הבדיקה, הבטול שבבילה, שריפת החמץ למחרת ועל בטול שלאחר השרפה. לאחר הבדיקה והשרפה יאמר כל חמירא. מי שאינו מבין יכול לומר בתרגום.

יום שני – ערב פסח
בתפילת שחרית אין אומרים "מזמור לתודה". ב"איזהו מקומן" (קרבנות שלפני הודו") אין אומרים "יהי רצון כאילו הקרבתי תודה".
זמנים: סוף זמן אכילת חמץ 9:58. סוף זמן שריפת חמץ, ביעור ובטול חמץ 11:19. שעה עשירית 15:55. סוף זמן אכילת אפיקומן 0:40.

חג הפסח
בהדלקת הנרות מברכים להדליק נר של יום טוב ושהחיינו. בערבית הלל שלם. קידוש: יש הסוברים שיותר מצוה שבעל הבית יקדש ויוציא את כל המסובין, צריכין להזהיר נשים הנהוגות לומר עם בעל הבית מילה במילה (בשקט) שלא תאמרנה עמו שהחיינו בקידוש שכבר ברכה בהדלקת הנרות. מה שחשוב לזכור שהקידוש הוא בכוס ראשונה מארבע הכוסות, לכן גם מי שרגיל במשך השנה לשתות כוס של קידוש בעמידה, ישתה בליל הסדר בישיבה ובהסיבה.

קריאת שמע שעל המיטה אומרים רק פרשה ראשונה ופרשת בידן אפקיד, וברכת המפיל, להראות שהוא לך שימורים, לילה השמור מן המזיקים. הנהוגים לקרוא גם בקריאת שמע שעל המיטה ג' הפרשיות (שיטת ר"ת לאחר צאת הכוכבים) יקראו גם עתה ג' הפרשיות.

שחרית: יעלה ויבוא, הלל שלם. מוציאין 2 ספרי תורה. בהוצאת הספרים אומרים י"ג מידות. בספר הראשון 5 קרואים בפרשת בא (שמות יב). בספר השני מפטיר בפרשת פנחס: "ובחדש הראשון".

ההפטרה: "בעת ההיא" (יהושע ה, ב).
תפילת טל
מתפילת מוסף ביום ראשון של פסח מפסיקים להזכיר ולהתפלל

על הגשמים, לפי ההגשמים בימות החמה סימן קללה הם לעולם. במקום 'משיב הרוח ומוריד הגשם' אומר 'מוריד הטל' (לפי מנהג ארץ ישראל).

בעדות המזרח ובנוסח אשכנז אומרים לפני תפילת מוסף 'תיקון הטל' או תפילת טל, ובתפילת מוסף אומרים 'מוריד הטל'. בנוסח ספרד משלבים תפילת טל בחזרת הש"ץ, אך לפני תפילת מוסף מכריזים 'מוריד הטל', כדי שהציבור יאמר 'מוריד הטל' גם בתפילת לחש; אם לא הכריזו לפני מוסף 'מוריד הטל', אומר הציבור בתפילת לחש 'משיב הרוח ומוריד הגשם' ורק במנחה מתחילים לומר 'מוריד הטל'.

במוצאי יום ראשון של חג מפסיקים לבקש 'ותן טל ומטר לברכה'. מכאן ואילך אומרים האשכנזים 'ותן ברכה', ואילו הספרדים אומרים ברכת 'ברכנו'. חשוב לציין, כי בשמונה-עשרה במוצאי החג הראשון יש לשים לב לארבעה שינויים והוספות: 'מוריד הטל', 'אתה חוננתנו', 'ותן ברכה' או 'ברכנו' ו'יעלה ויבוא'.

במוצאי החג ספירת העומר

מקור מצות הספירה בספר ויקרא: "וספרתם לכם ממחרת השבת, מיום הביאכם את עמר התנופה – שבע שבתות תמימות תהיינה... תספרו משים יום" (כג, טו-טז). ובדברים: "שבעה שבעת, תספר לך, מהחל חרמש בקמה..." (טז, ט-י). יש לספור בעמידה, אך גם מי שספר בישיבה יצא ידי חובתו. לפני הספירה מברכים "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וציונו על ספירת העומר". ברכה זו שמברכים לפני קיום מצוות נקראת ברכת המצוות. הכלל הוא שאחר שיצא ידי חובת מצווה, אינו יכול לברך עליה 'ברכת המצוות', אפילו אם לא בירך לפני שקיים את המצווה. בשל כך מקובל שמי שלא זכר את מספר הימים, שואל את חברו 'כמה ספרו אתמול'. אצל התימנים שליח ציבור מברך את הברכה לכולם, אבל סופר ביחד עימם, ולכן הוא מכריז לפני הברכה שאתמול ספרו כך וכך, כדי שכל אחד ידע כמה לספור. אך בשאר העדות שליח הציבור מברך וסופר, ואחריו הקהל מברך וסופר, וכיון שהוא סופר קודם, אין צורך להכריז כמה היו אתמול.

ברכת שהחיינו לא נהגו לברך לפני הספירה בלילה הראשון, אף על פי שהכלל הוא שבמצוות שבאות לפרקים, בקיום הראשון של המצווה מברכים שהחיינו, שהיא ברכה לאלוהים שהחיה והגיע את המברך לזמן הזה. לפי שאין מברכים אלא על דבר המתחדש שיש בו הנאה ושמחה, אך בספירת העומר אין שמחה כי אם צער, שנזכרים בחורבן הבית שבגללו אי אפשר להקריב את העומר (ש"ת הרשב"א א, קכו).

חול המועד

מתפללים תפילת חול. בשחרית אין מניחים תפילין. האשכנזים אין אומרים 'מזמור לתודה' בפסוקי דזמרה. בתפילת העמידה, ערבית, שחרית ומנחה מוסיפים 'יעלה ויבוא', כך גם בברכת המזון. בחול המועד פסח קוראים את ההלל בדילוג (מדלגים על: 'לא לנו', ו'אהבת'). (שולחן ערוך תצ, ב ובמשנה ברורה). בניגוד לחול המועד סוכות) הטעם נובע מההלל שבשביעי של פסח. בשביעי של פסח אין גומרים את ההלל, כי ביום זה טבעו המצרים בים, והקב"ה אמר למלאכי השרת שביקשו לומר שירה: 'מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?' וכיון שאין גומרים את ההלל בשביעי של פסח, מדלגים בו גם בחול המועד, שלא יהא חשוב מיום טוב האחרון. עוד טעם, מפני שבכל ימי הפסח מקריבים אותו קרבן, והרי הם כיום אחד ארוך לגבי הקרבנות. אבל חג הסוכות חלוק בקרבנותיו, אינו דומה קרבנו של יום זה לקרבנו של יום אחר. כך שכל יום מחג הסוכות הוא כחג חדש.

קריאה בתורה: אחרי ההלל מוציאים שני ספרי תורה באחד קוראים קריאת היום ובשני קוראים בקרבנות היום. (סדר הקריאה מפורט בשולחן ערוך תצ, ה ומשנה ברורה ח). אחרי הקריאה בספר השני אומרים חצי קדיש. טעו ואמרו חצי קדיש אחרי הקריאה בספר הראשון לשלשה קרואים, יאמרו חצי קדיש פעם נוספת אחרי הקריאה בספר השני (או אחרי העולה לרביעי אם קראו בספר אחד) (ש"ת אגרות משה, אורח חיים א, קא). מתפללים מוסף של חג ומזכירים הקרבנות היום.

שבת חול המועד

ערב שבת: אין אומרים לכו נרננה ובמה מדליקין/כנונא. למנהג אשכנז מתחילים ב"מזמור שיר ליום השבת". למנהג ספרד – "מזמור לדוד" ושני בתים ראשונים ושניים אחרונים מהפיט "לכה דודי".

שחרית: בקהילות אשכנז נהגו לקרוא שיר השירים בשבת חול המועד פסח. המתפללים בנוסח אשכנז מהדרים, ע"פ הגר"א, לקרוא אותה במגילה כשרה כתובה על קלף ומברכים לפני הקריאה 'על מקרא מגילה' ו'שהחינו'.

מן הטעמים לקריאת שיר השירים בפסח (ולכן נהגו לאמרה בליל פסח לאחר עריכת הסדר), שיש בה משום ספור יציאת מצרים. מגילה זו היא משל לעת דודים בין הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, שכת עמה ברית אירוסין ביציאת מצרים, בחג הפסח.

מוציאין 2 ספרי תורה, בראשון 7 קרואים בפרשת כי תשא: "ויאמר משה אל ה' ראה אתה אומה...". בספר השני מפטיר בפרשת פנחס: "והקרבתם".

ההפטרה: "היתה עלי יד ה'" (יחזקאל לו, א). ברכות ההפטרה מזכיר רק את השבת ללא תוספת של חג. מסיים: "מקדש השבת" (ואין מזכירים "והזמנים" כמו בשבת חול המועד סוכות).

שביעי של פסח

בהדלקת נרות ובקידוש בליל שביעי של פסח אין מברכים 'שהחיינו', שכן יום זה הוא המשך ימי הפסח ואינו חג בפני עצמו. אחרי סעודת הלילה נוהגים לערוך ברוב עם 'תיקון ליל שביעי של פסח' ולומר שירת הים בשירה ובזימרה. בישובים הסמוכים לים נוהגים לצאת ולומר שירת הים על שפת הים.

שירת הים

נוהגים לומר שירת הים בליל שביעי של פסח. בפסוקי דזמרה של תפילת שחרית נוהגים לומר את שירת הים פסוק פסוק, כפי שנהג הגר"א, בניעימה של השירה.

"יש לומר את שירת הים בפסוקי דזמרה בכל יום בשמחה וידמה בדעתו כאילו באותו היום עבר בים, והאומר את שירת הים בשמחה מוחלץ לו עוונותיו" (שולחן ערוך אור החיים ז, משנה ברורה ז).

כך יש לומר: "רְדוּ בַמְצוּלֹת כְּמוֹ אֶבֶן" – "צ' מְנוּקֵדַת בְּחוּלֵם וְלֹא בְּשׂוּרוֹק. מִי מְכַחֵה אֲבָלִים ה', מִי מְכַחֵה נְאֻדָּר בְּקֹדֶשׁ" – במילה "כְּמַכְה" הראשונה הכ"ף רפויה (ללא דגש), ואילו בשנייה הכ"ף דגושה. (משנה ברורה שם). "מקדש, ה', כוננו ידך" – כך היא החלוקה הנכונה לפי הטעמים המילה "מקדש" אינה מחוברת למילה ה' אלא נפרדת. כך גם רש"י במקום: "הטעם עליו זקף גדול להפרידו מיתבת ה' של אחריו, המקדש אשר כוננו ידך ה'". משה פונה לה' ואומר לו שידיי כוננו את המקדש. **האשכנזים נוהגים להזכיר נשמות בשביעי של פסח ואחריו אומרים 'אב הרחמים'.**

מוציאים 2 ספרי תורה, בראשון 5 קרואים בפרשת בשלח: "ויהי בשלח פרעה" (שמות יג, ז). בספר השני מפטיר בפרשת פנחס: "והקרבתם". **ההפטרה:** "ידבר דוד" (שמואל ב' כב, א).

אחרי החג: בימי ספירת העומר אין מסתפרין. דיני האבל נמשכים 33 יום, לכן המתחיל ממוצאי יום הראשון של חג הפסח, 33 יום שלו מסתיימים בל"ג בעומר. מכאן ולהבא מותר בתספורת ואינו נוהג בהם המשך ימי אבל של הספירה. אלה שמתחילים אחרי חג הפסח, עליהם לספור 33 יום וסיימו לאחר ל"ג בעומר. אין נושאים נשים בימי ספירת העומר, עד ראש חודש סיון.

שבת פרשת קדושים

ההפטרה: האשכנזים: "הלא כבני כשיים" (עמוס ט, ז). הספרדים: "ויהי דבר ה' אלי" (יחזקאל כ, ב).

מברכים החדוש: אייר
ראש חודש אייר ביום הרביעי וביום החמישי, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה (לא אומרים 'ולמחרתו').

המולד: יום שלישי שעה 38, 4 דקות ו-10 חלקים. אומרים אב הרחמים (לרוב המנהגים, בשל ספירת העומר ובשל הפרעות במהלך מסעי הצלב בתקופה זו של השנה שבגינם חוברה תפילת 'אב הרחמים'. לשיטת הגר"א אין אומרים בכל שבת מברכים להוציא שבת מברכים חודש אב] ואין מזכירים נשמות. במנחה אין אומרים 'צדקתך'.

פרקי אבות: פרק א'
יום שלישי, ערב ראש חודש אין אומרים יום כיפור קטן במנחה.

מקום בפרשה יהושע לביא – מדריך טיולים

מולך

"איש איש מבני ישׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מַזְרְעוֹ לְמִלְכָּה מוֹת יִמָּוֵת".

תרבות הקברות הבנים למולך היתה אנטייתזה לתרבות הישראלית יותר מכל עבודה זרה אחרת. אמר על כך דימיהו הנביא "ובנו בָּמוֹת הַתִּפְתָּ אֲשֶׁר בָּגְיֵא בְּן הַנֶּסֶם לְשׂוֹרֵף אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִיָּתִי וְלֹא עֲלֵתָה עָלַי לִבִּי. לִכֵּן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְלֹא יֵאָמֵר עוֹד הַתִּפְתָּ וְיֵאָיֵךְ בֶּן הַנֶּסֶם כִּי אִם גֵּיֵא הַהֲרָגָה וְקִבְרוֹ בְּהִפְתָּ מֵאִין מְקוֹם. וְהִיתָ הַנְּבֵלֹת הָעֵם הַזֶּה לְמֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמֹת הָאָרֶץ וְאִין מִתְרִיד. וְהַשְּׁבִתִי מִעֲרִי יְהוּדָה וּמְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם קוֹל שְׁשׂוֹן וְקוֹל שְׂמִיחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל פֶּלֶה כִּי לְחֲרָבָה תִּהְיֶה הָאָרֶץ".

נחלקו ראשונים ומפרשים האם היו שורפים את הבנים ממש או

רק מעבירים אותם בין שתי מדורות. המדרש (תנחומא אתחנן) "וכיצד היה המולך בגיא בן הנום, עשוי חוץ לירושלים, ובמקום מופלג, וצלם היה ופניו של עגל, וידיו פשוטות כאדם שפותח ידיו לקבל דבר מחברו, והיו מסיקין אותו עד שהידיים נעשין כאש... מי שמקריב בנו אומרים הכומרים כי אין למעלה הימנו, היה נכנס לפני מן הקנקל השביעי והיה הולך ונושקו, שנאמר וזבחי אדם עגלים ישקו, והיו הכומרים נוטלין בנו ממנו ונותנין התינוק על ידי המולך ונוטלין התופים ומקישין בהן כדי שלא ישמע אביו קול בנו, ומעין של תינוק מתמעכין עליו, והיה התינוק מנהים עד שישליט נפשו על ידו... ראה היאך היו להוטיין אחרי עבודה זרה".

לעומת הרמב"ם (הלכות ע"ז) "כיצד היו עושים? מדליק אש גדולה ולוקח מקצת זרעו ומוסרו לכהניהם עובדי האש ואתון הכהנים נותנין הבן לאביו אחר שנמסר בידן להעבירו באש ברשותו ואבי הבן הוא שמעביר בנו על האש ברשות הכהנים ומעבירו ברגליו מצד זה לצד אחר בתוך השלבת, לא שהוא שורפו למולך כדרך ששורפין בניהם ובנותיהם לעבודת כוכבים אחרת אלא בהעברה בלבד".

התנגשות תרבויות אלו נעשתה בקרב מקום. עבודת המולך נעשתה בגיא בן הינום התוחמת את ירושלים מדרום, בהר המוריה שמצפון לה נגלה מלאך ה' לאברהם וציווהו "אל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנְּעָר".

השיליה המוחלטת של תרבות נוראה זו הביאה אל השפה העברית שני ביטויים שמשעותם קשה: "תופת" ו"גיהנום". כשאנו תמהים איך עלתה על לבם מחשבה זו, אין לנו אלא תשובתו של מנשה (סנהדרין קב) "איי הות התם הות נקיטנא בשיפולי גלימא ורהתת אבתראי".